

TAEI.VERBOND, Het, Vlaams maandschrift, uitgegeven te Antwerpen van 1845 tot '55; was in feite de voortzetting van het Kunst- en Letterblad (1840-'45).

Het blad werd gesticht door J.F.C. Verspreuwen, die de redactie toevertrouwde aan de nog zeer jonge J.F.J. Heremans. Verspreuwen had de lei-

HET TAEI.VERBOND

LETTERKUNDIG TYDSCHRIFT

ONDER HET BESTUUR VAN

J. F. C. Verspreuwen,

Leeruer by het Athenaeum te Antwerpen.

ANTWERPEN,

DRUKKERY VAN J.-E. BUSCHMANN, UITGEVER.

1845.

ding tot 1846; zij werd achtereenvolgens overgenomen door J. van Beers (1847-'49), de boekhandelaar H. Peeters (1850-'52), J.F.J. Heremans en P. Génard (1853-'54). Eduard van Even bezorgde ten slotte nog de eerste aflevering van 1855.

Bij de oprichting van het tijdschrift (eerste nummer : 7 juli) stond Verspreuwen voor ogen de vrede in de Antwerpse letterwereld te herstellen. De redactie wilde de tolk zijn van de V.B.; daarom wenste zij „de nieuwste letterkundige voortbrengselen op vaderlandsche bodem gekweekt” bekend te maken. Het tijdschrift bracht scheppend, kritisch en filologisch werk. Tot in 1853 viel het hoofdaccent op de letterkunde. Daarna kregen de geesteswetenschappen voorrang : geschiedenis, taalkunde, literatuurgeschiedenis. De grondslag was de zorg voor de volksopvoeding door het wekken van de belangstelling voor de cultuur; ook was er reeds in kiem een sociaal-economische tendens aanwezig, vooral in de geschriften van E. Zetternam. Bovendien leefde in het blad een Germaans stambewustzijn, dat zich hoofdzakelijk oriënteerde op Duitsland (vgl. Vlaemsch-Duitsch Zangverbond en De Broederhand), maar zich ook richtte op Engeland en Scandinavië. De houding tegenover Nederland was genuanceerder. Van het Belgisch nationaal gevoel uit zag Het Taelverbond de V.B. niet als een gevaar, integendeel als een versterking van het nationaal gevoel. Toch sprak men zich uitdrukkelijk uit voor de eenheid van spelling met Nederland. In 1853 werd het tijdschrift in twee onderdelen gesplitst : 1. Geschiedenis, oudheidkunde en taalkunde, 2. Mengelingen. Het doel was Willems' Belgisch Museum te vervangen. Daarna heeft het tijdschrift niet lang meer bestaan.

LITERATUUR : M. Oukhow, *Het Taelverbond (1845-1855)*, in *De Vlaamse Gids*, jg. 57 (1953, p. 451-460); - M. Hanot, *Litteraire theorieën en kritiek in de Antwerpse tijdschriften van 1840 tot 1850*, in *Handelingen der Zuidnederlandse Maatschappij voor Taal- en Letterkunde en Geschiedenis*, IX (1955, p. 100-131).

GUIDO GOEDEME